

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Factors Affecting Higher Education of Students at
Ubon Ratchathani Rajabhat University

ลภัสภรณ์ เป้งทอง¹
ปริญญภรณ์ พจน์อริยะ²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (2) ศึกษาปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษา และ (3) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Convenience Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย T-Test, One-Way ANOVA และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สัญชาติไทย ชั้นปีที่ 1 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01-3.50 และส่วนใหญ่ศึกษาในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคณะคือโอกาสในการทำงานในอนาคต แรงจูงใจหลักคือการสร้างโอกาสในอนาคต และปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จคือความขยันหมั่นเพียร นักศึกษาส่วนใหญ่จัดการเวลาโดยแบ่งทำงานเป็นระยะ ๆ เตรียมตัวสอบด้วยการอ่านโน้ตและเรียนในห้องเรียน กิจกรรมระหว่างพักเรียนคือการพูดคุยและผ่อนคลายกับเพื่อน บรรยายภาคนั้นในชั้นเรียนมีผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ การจัดการความเครียดถือว่าสำคัญมากและอุปกรณ์การเรียนรวมถึงที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญต่อการเรียน สำหรับลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาในการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัญหาด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะเดียวกัน ลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันยังส่งผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวิธีการปฏิบัติการแก้ปัญหาและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปพัฒนาแนวทางสนับสนุนการเรียนรู้และแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การเรียนรู้ทางสังคม, ปัญหาการปรับตัว, แนวทางการแก้ไขปัญหา, นักศึกษา

¹สาขาบริหารธุรกิจ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์ ดร. ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

This research aims to Factors Affecting Higher Education of Students at Ubon Ratchathani Rajabhat University. The objectives are: (1) to examine the characteristics of social learning among university students, (2) to explore the challenges they face in adapting to university life, and (3) to identify solutions to these challenges. The study collected data from 400 students using a non-probability convenience sampling method. A questionnaire was employed as the research instrument, and data analysis was conducted using T-Test, One-Way ANOVA, and LSD (Least Significant Difference) for pairwise comparisons.

The results showed that most students were female, of Thai nationality, first-year students, with a cumulative GPA between 3.01–3.50, and primarily enrolled in the Faculty of Industrial Technology. The key factor influencing their choice of faculty was future job opportunities, while their main motivation was to create better opportunities, and the most significant factor contributing to academic success was diligence. Most students managed their time by studying in intervals, prepared for exams by reviewing notes and attending lectures, and spent their breaks socializing and relaxing with friends. A positive classroom environment significantly enhanced learning, stress management was considered highly important, and both learning resources and academic advisors played a crucial role in academic success. Differences in social learning characteristics significantly affected students' adaptation challenges at the 0.05 significance level, with financial difficulties being the most prominent issue. Similarly, variations in social learning styles also significantly influenced problem-solving approaches at the 0.05 significance level, with action-based problem-solving and evaluation methods yielding the highest mean scores. These findings can be applied to develop strategies that support learning and problem-solving, ultimately creating an educational environment that effectively enhances higher education.

Keywords : Social Learning, Adaptation Problems, Problem-Solving Approaches, Students

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาชาติ เนื่องจากการศึกษาช่วยส่งเสริมทักษะความรู้และคุณธรรมให้กับประชาชน ทำให้เกิดพลเมืองที่มีศักยภาพพร้อมจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม นอกจากนี้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้และทักษะสูง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานและการเป็นผู้นำในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในสังคม การศึกษาระดับนี้ไม่เพียงแต่เน้นการถ่ายทอดความรู้เฉพาะด้าน หากยังพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการปรับตัวและการประสบความสำเร็จในโลกยุคที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นภายใต้เขตบริการที่รับผิดชอบ เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็น Think Thank ให้กับท้องถิ่น อยู่กับท้องถิ่น เพื่อท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2567) ถูกกำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยใน กลุ่มที่ 3 พัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น เน้นการผลิตบัณฑิต การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคม ดำเนินกิจกรรมให้บริการการศึกษาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและชุมชนในท้องถิ่น การทำความเข้าใจสภาพปัญหาในการเรียนการสอนของนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากปัญหาด้านการเรียนการสอนมักเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา จากการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนของนักศึกษาไทยในปัจจุบัน โดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และเครือข่ายผู้แทนจากมหาวิทยาลัย 15 แห่ง ในเวทีแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสู่ภาวะในประเทศไทย เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 พบสถิติพฤติกรรมสุขภาพของนิสิตนักศึกษาในหลายประเด็นที่น่าวิตกกังวลและควรเร่งดำเนินการเพื่อหาแนวทางลดปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านสภาวะสุขภาพทางจิต (กองบรรณาธิการ TCIJ, 2566) การมีข้อมูลที่สะท้อนปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

นิยามศัพท์

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ปัจจัยด้านบุคคล หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จในการศึกษา เช่น แรงจูงใจในการเรียน บุคลิกภาพ ทักษะ

ปัจจัยด้านพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เลือกปฏิบัติ ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จทางการศึกษา เช่น วิธีการจัดการเวลาในการเรียนและทำการบ้าน การเตรียมตัวสำหรับการสอบ ความขยันหมั่นเพียร

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 รวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรม เช่น อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน การสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน และอาจารย์

ปัญหา หมายถึง สภาพที่ส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เกิดความรู้สึกกังวลใจ คับข้องใจ ลังเลและเศร้าใจอันส่งผลก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษา

ปัญหาทางบุคลิกภาพ หมายถึง สภาพที่ส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีความรู้สึกทุกข์ในอุปสรรคหรือขัดข้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อนและความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม

ปัญหาทางการศึกษา หมายถึง สภาพที่ส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีความรู้สึกทุกข์ในอุปสรรคหรือขัดข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาที่เรียน การสอบ การศึกษาค้นคว้า การใช้เวลาในการเรียน การวางแผนการเรียน การสอนของอาจารย์ และสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

ปัญหาทางอาชีพ หมายถึง สภาพที่ส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีความรู้สึกทุกข์ในอุปสรรคหรือขัดข้อง เกี่ยวกับความกังวลใจในการเลือกอาชีพในอนาคตได้ไม่เหมาะสมกับตนเอง มีความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น

ปัญหาทางเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพที่ส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีความรู้สึกทุกข์ในอุปสรรคหรือขัดข้องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียน

ปัญหาทางสุขภาพ หมายถึง สภาพที่ส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีความรู้สึกทุกข์ในอุปสรรคหรือขัดข้องเกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิต

แนวทางการแก้ไขปัญหา หมายถึง แนวคิด วิธีการที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งขั้นตอนนั้น ประกอบด้วย 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การประเมินปัญหา 3) การวางแผนแก้ปัญหา 4) การปฏิบัติการแก้ปัญหา 5) การประเมินผลการแก้ปัญหา

ขอบเขตงานวิจัย

ด้านเนื้อหาที่ทำการวิจัย

งานวิจัยนี้มีเนื้อหาครอบคลุมเฉพาะปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ด้านประชากรที่ทำการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม

Bandura (1997) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory : SCT) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาเทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทฤษฎีนี้พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวแคนาดา Albert Bandura โดย Bandura ศึกษาความเชื่อของบุคคลเรื่องความสามารถในการกระทำได้สิ่งหนึ่งด้วยความสามารถตนเอง (Self-Efficacy) ซึ่งมีอิทธิพลที่จะช่วยให้บุคคลปฏิบัติตนเฉพาะอย่างได้ พื้นฐานแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น Bandura เชื่อว่าในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์จะต้องวิเคราะห์เงื่อนไขและสิ่งเร้าที่จะมาเสริมแรงให้เงื่อนไขนั้นคงอยู่ พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์จึงเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ขององค์ประกอบหลายอย่างโดยมีพันธุกรรม สภาพแวดล้อมสังคม ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลผสมผสานกันซึ่งยากแก่การตัดสินว่าพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งถ้าหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self-Efficacy) และคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcome Expectations) เขาจะแสดงซึ่งพฤติกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

สาเหตุของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนั้น Bandura มีความเชื่อว่าพฤติกรรมไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียง

อย่างเดียว หากแต่มีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วยและการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเรียกว่า Reciprocal Determinism ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ B คือ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง P คือ องค์ประกอบของบุคคล และ E คือองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม ที่ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันนั้นไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 ปัจจัยนั้นจะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียม บางปัจจัยอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกปัจจัยและอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 3 นั้นไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกันหากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปรับตัว

Williamson (1950) (อ้างถึงใน กุลนิตา มีมงคล, 2565) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง มีความเชื่อว่า มนุษย์มีสติปัญญาและเหตุผล ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้ แต่การที่จะพัฒนาอย่างเต็มทีนั้นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะจากสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่ การที่บุคคลมีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมทำให้เขามองเห็นและรู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม และทัศนคติ ความต้องการและเป้าหมายที่เขาเลือก ขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้จากผู้อื่นได้รับข้อมูลและประสบการณ์ทางสังคมต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในสังคมมาตรฐานและข้อจำกัดทางสังคม ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนวิธีการที่จะจัดการแก้ไขปัญหาทั้งทางตรง และทางอ้อม จากความเชื่อดังกล่าว วิลเลียมสัน สรุปได้ว่า บุคคลสามารถปรับตัวได้ถ้าเขามีความรู้และความเข้าใจในตนเอง รู้จักและเข้าใจทางสังคม เพราะเขาจะสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินในสังคมมาประกอบการพิจารณา จนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือยืดหยุ่นระหว่างความต้องการและเป้าหมายที่พึงประสงค์ของคนกับสภาพแวดล้อมทางสังคม พิจารณาแยกแยะปัญหาการปรับตัวของบุคคลในแง่ของการปรับตัวต่อสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ 5 ประการ ได้แก่

1. ปัญหาทางบุคลิกภาพ ซึ่งรวมถึงปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ปัญหาครอบครัว ตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม
2. ปัญหาทางการศึกษา รวมถึงปัญหาการเลือกวิชาเรียน นิสัยทางการเรียน ปัญหาการอ่าน ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการเรียนต่ำ
3. ปัญหาทางอาชีพ รวมถึงความลังเลใจในการเลือกอาชีพ เลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมกับตนเอง มีความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น
4. ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมถึงการขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียนเอง
5. ปัญหาทางสุขภาพ เช่น ปัญหาการปรับตัวต่อสุขภาพ และความบกพร่องทางร่างกาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหา

Weir (1974) (อ้างถึงใน วิชุดา วงศ์เจริญ, 2561) เสนอขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหาที่ประสบในสถานการณ์ที่กำหนดมาให้ โดยการระบุประเด็นที่สอดคล้องกับปัญหา 4 ขั้น ดังนี้

- 1) ขั้นระบุปัญหา หมายถึง ความสามารถในการระบุปัญหาที่สำคัญที่สุดที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

2) **ชั้นวิเคราะห์ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการระบุสาเหตุที่เป็นไปได้ที่ทำให้ตรงกับสาเหตุของปัญหา โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงของสถานการณ์ที่กำหนดให้

3) **ชั้นเสนอวิธีการแก้ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการหาวิธีการแก้ปัญหาให้ตรงกับสาเหตุของปัญหาหรือข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ระบุไว้อย่างสมเหตุสมผล

4) **ชั้นตรวจสอบผลลัพธ์** หมายถึง ความสามารถในการเชิงอธิบายผลที่เกิดขึ้นหลังจากการแก้ปัญหา นั้นว่าสอดคล้องกับปัญหาที่ระบุไว้หรือไม่ และผลที่เกิดขึ้นควรเป็นเช่นไร

สุจิตรา วิเชียรรัตน์ และคณะ (2561) ได้กล่าวถึง แนวคิดทักษะการแก้ปัญหา 5 ด้าน ของ Johnson, Davis, Lawbaugh และ Hurst เมื่อต้องแก้ปัญหาก็ต้องมีการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยง ประสพการณ์กับสถานการณ์อย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนนั้น ประกอบด้วย

1) **การรวบรวมข้อมูล** หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกาย และจิต รวมทั้งปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการได้รับและการคงไว้ซึ่งความต้องการทางด้านสุขภาพ

2) **การประเมินปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตีความปัญหาที่แท้จริงจากข้อมูลที่รวบรวมมา ความรุนแรง และสาเหตุสำคัญของปัญหา

3) **การวางแผนแก้ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการสร้างทางเลือกของการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงหรือสอดคล้องกับข้อมูลสาเหตุของปัญหา

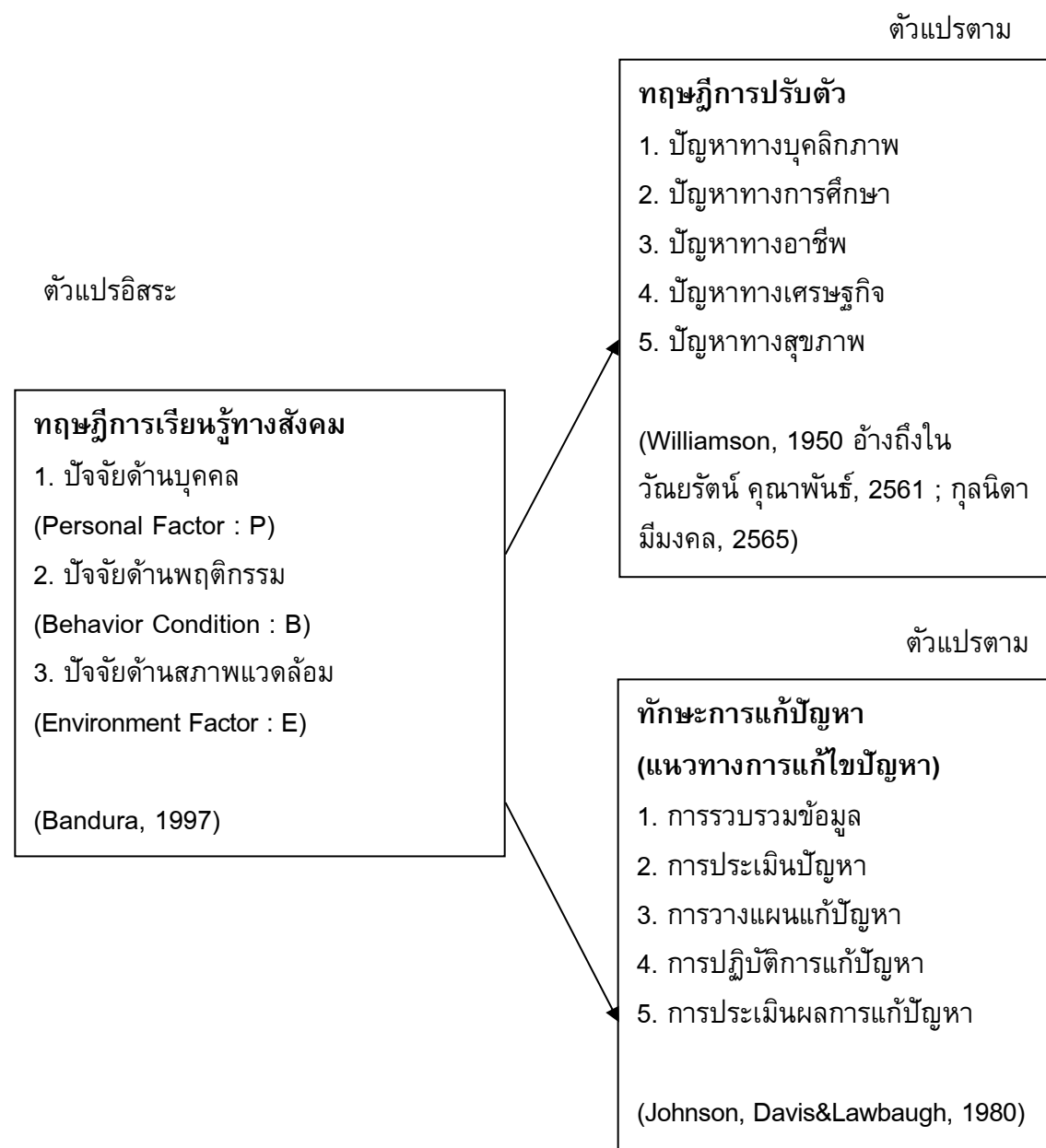
4) **การปฏิบัติการแก้ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการให้เหตุผลในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบท และ

5) **การประเมินผลการแก้ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ ตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีลักษณะการเรียนรู้ทางสังคม ที่แตกต่างกัน มีปัญหาในการปรับตัวที่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีลักษณะการเรียนรู้ทางสังคม ที่แตกต่างกัน มีแนวทางการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 13,429 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) กำหนดขนาดตัวอย่างที่มีความคลาดเคลื่อน 5% และกำหนดความน่าเชื่อถือไว้ 95% ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการเป็นหลัก

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 3 ส่วน เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมของนักศึกษา เป็นลักษณะข้อคำถามแบบปลายปิด (Close Form Questionnaire) จำนวน 16 ข้อ โดยใช้มาตรวัด Scale คือ Nominal Scale และ Ordinal Scale

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษา เป็นลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นแบบปลายปิด (Close Form Questionnaire) จำนวน 24 ข้อ โดยใช้มาตรวัด Scale คือ Interval Scale ซึ่งแต่ละคำถามมีระดับปัญหาที่เกิดขึ้น แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีรายละเอียดดังนี้

5	หมายถึง	ปัญหาที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัญหาที่มีระดับความสำคัญมาก
3	หมายถึง	ปัญหาที่มีระดับความสำคัญปานกลาง
2	หมายถึง	ปัญหาที่มีระดับความสำคัญน้อย
1	หมายถึง	ปัญหาที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาของนักศึกษา เป็นลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นแบบปลายปิด (Close Form Questionnaire) จำนวน 19 ข้อ โดยใช้มาตรวัด Scale คือ Interval Scale ซึ่งแต่ละคำถามมีระดับของแนวทางการแก้ไขปัญหา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีรายละเอียดดังนี้

5	หมายถึง	ระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาเป็นประจำ
4	หมายถึง	ระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาบ่อยครั้ง
3	หมายถึง	ระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาบางครั้ง
2	หมายถึง	ระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาบ่อยครั้ง
1	หมายถึง	ไม่เคยใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเลย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมของนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 สัญชาติไทย จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 98.0 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และส่วนใหญ่อยู่ในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกคณะหรือสาขาของกลุ่มตัวอย่างส่วน

ใหญ่ คือ โอกาสการทำงานในอนาคต จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 ซึ่งถือเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเลือกศึกษา ปัจจัยหลักที่ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน คือ ความขยันหมั่นเพียรของตนเอง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 ขณะที่แรงจูงใจสำคัญในการเข้าเรียน คือ เพื่อสร้างโอกาสในอนาคต จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 การจัดการเวลาและแนวทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมจัดการเวลาโดย แบ่งเวลาทำงานเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 แนวทางการเตรียมตัวสำหรับการสอบส่วนใหญ่ คือ อ่านโน้ตที่สรุปและฟังพาการเรียนในห้อง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาพักระหว่างชั่วโมงเรียนหรือพักกลางวันโดย พุดคุยกับเพื่อนและผ่อนคลาย จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 บรรยากาศในชั้นเรียนมีผลบวก โดยช่วยเพิ่มความสนุกและความกระตือรือร้นในการเรียน จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 การมีเพื่อนในมหาวิทยาลัยช่วยได้มาก เพราะสามารถแบ่งปันความรู้และให้กำลังใจกัน จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0 การจัดการความเครียดถือเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องมีการจัดการอย่างดี จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 อุปสรรคการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย มีผลมาก เพราะช่วยให้การเรียนรู้สะดวกและมีประสิทธิภาพ จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 การสนับสนุนจากอาจารย์และที่ปรึกษาที่มีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้คำแนะนำและกำลังใจ จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษา พบว่า ปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษา มีระดับความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย โดยรวมมีระดับความคิดเห็นน้อย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย (Mean = 2.47, S.D. = 0.71) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัญหาทางเศรษฐกิจ (Mean = 3.25, S.D. = 1.15) รองลงมา คือ ปัญหาทางอาชีพ (Mean = 2.88, S.D. = 1.05) ปัญหาทางบุคลิกภาพ (Mean = 2.50, S.D. = 0.94) ปัญหาทางการศึกษา (Mean = 2.17, S.D. = 0.78) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาทางสุขภาพ (Mean = 1.56, S.D. = 0.78) ตามลำดับ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย

หากพิจารณาระดับความสำคัญของปัญหาแต่ละปัญหา ที่มีระดับความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า

ปัญหาทางบุคลิกภาพ ส่งผลต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ การเป็นคนมีความวิตกกังวลสูง กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นปานกลาง รองลงมาคือ เกิดอาการกลัวอุปสรรคและสิ่งรอบด้าน มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นปานกลาง รู้สึกโดดเดี่ยวเมื่ออยู่เพียงลำพัง มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย การไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย และไม่มีใครในครอบครัวเป็นที่ปรึกษาได้ มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย

ปัญหาทางการศึกษา ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีโดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมากที่สุด คือ จดคำบรรยายในชั้นเรียนหรือจากสื่อการสอนไม่ค่อยทัน กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง รองลงมาคือ บริเวณบ้านพักมีสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะกับการอ่านหนังสือ หรือทบทวนบทเรียน มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย ไม่ชอบวิชาเรียนหรือไม่ชอบครูผู้สอน มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย มาเรียนไม่ทัน (เข้าชั้นเรียนสาย) มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย และไม่สามารถมาเรียนได้ในบางวัน มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย

ปัญหาทางอาชีพ ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีโดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมากที่สุด คือ การมีความกังวลใจในการเลือกอาชีพในอนาคตว่าจะไม่เหมาะสมกับตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง รองลงมาคือ ไม่รู้ว่าประกอบอาชีพใดเมื่อสำเร็จการศึกษา มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง และขาดความสนใจที่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ตนสำเร็จการศึกษา มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย

ปัญหาทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีโดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมากที่สุด คือ ต้องหาทุนเรียนหรือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง รองลงมาคือ การขาดแคลนทุนทรัพย์ มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง และมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นปานกลาง

ปัญหาทางสุขภาพ ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีโดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมากที่สุด คือ รู้สึกแปลกแยก เหงา และโดดเดี่ยว กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อย รองลงมาคือ มีโรคประจำตัว มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด มีอาการจิตเวช, โรคซึมเศร้า, โรคอารมณ์สองขั้ว (Bipolar) มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด มีความบกพร่องทางร่างกาย มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด เคยคิดสั้น อยากจบชีวิตตนเองเสีย มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด เคยทำร้ายร่างกายตนเอง มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด ติดสุรา ระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด และเคยโดนกระทำความรุนแรง หรือถูกล่วงละเมิด มีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหานักศึกษา พบว่า มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหา โดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวทางการแก้ไขปัญหานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.59, S.D. = 0.72) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติการแก้ปัญหา (Mean = 3.79, S.D. = 0.83) และการประเมินผลการแก้ปัญหา (Mean = 3.79, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ การวางแผนแก้ปัญหา (Mean = 3.72, S.D. = 0.87) การประเมินปัญหา (Mean = 3.39, S.D. = 0.85) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรวบรวมข้อมูล (Mean = 3.29, S.D. = 0.83) ตามลำดับ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก

หากพิจารณาระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหามาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า

การรวบรวมข้อมูล ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมากที่สุด คือ การตระหนักรู้ตนเอง ซื่อสัตย์กับความรู้สึกและความต้องการของตน กลุ่มตัวอย่างมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือขอคำปรึกษาจากบุคคลที่ไว้วางใจ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก เก็บบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับปานกลาง และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่ตนเองเผชิญ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับปานกลาง

การประเมินปัญหา ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมากที่สุด คือ พิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหาหลายวิธี แล้วเลือกวิธีที่ดีที่สุดก่อนลงมือปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ วิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ของแต่ละวิธีในการแก้ปัญหาก่อนตัดสินใจ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก พิจารณาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาก่อนตัดสินใจดำเนินการแก้ไข มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก ทำแบบประเมินปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับปานกลาง และมีการประเมินความรุนแรงและความเร่งด่วนของปัญหาที่นักศึกษาเผชิญ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับปานกลาง

การวางแผนแก้ปัญหา ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมากที่สุด คือ มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ ปรึกษาผู้มีประสบการณ์หรือขอคำแนะนำในการวางแผนการแก้ปัญหามาของตนเอง มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก และพิจารณาทรัพยากรที่จำเป็นในการแก้ปัญหาก่อนดำเนินการ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก

การปฏิบัติการแก้ปัญหา ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ปรับแผนการแก้ปัญหามาของตนเองตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง กลุ่มตัวอย่างมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ ดำเนินการแก้ปัญหามาตามแนว

ทางแก้ไขหรือตามแผนที่วางไว้ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก ตรวจสอบและปรับปรุงวิธีการแก้ไขปัญหาในระหว่างกระบวนการ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก และดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก

การปฏิบัติการแก้ปัญหา ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า ระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมากที่สุด คือ ประเมินผลการแก้ไขปัญหาเพื่อเรียนรู้จากความสำเร็จหรือความผิดพลาด กลุ่มตัวอย่างมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ ปรับปรุงกระบวนการแก้ไขปัญหากจากผลการประเมินเพื่อการแก้ไขในอนาคต มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก และการประเมินการแก้ปัญหานำไปสู่การปรับปรุงวิธีการหรือกลยุทธ์การแก้ปัญหาในอนาคต มีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก

อภิปรายผลการศึกษา

1. นักศึกษาที่มีลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกัน มีปัญหาในการปรับตัวที่แตกต่างกัน ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่าปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาทางเศรษฐกิจ รองลงมาคือ ปัญหาทางอาชีพ ในขณะที่ ปัญหาทางสุขภาพ เป็นปัญหาที่พบได้น้อยที่สุด ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษายังคงต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งด้านบุคคล ด้านพฤติกรรม และด้านสภาพแวดล้อม อันเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ที่มีความเชื่อว่าพฤติกรรมไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่มีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วยและการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม จากผลวิจัย ในรายด้านของค่าเฉลี่ย ปัญหาในการปรับตัว ปัญหาทางเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อชีวิตนักศึกษา โดยเฉพาะค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นและหนี้สินในครัวเรือนที่ยังคงอยู่ในระดับสูง แม้ว่าภาพรวมเศรษฐกิจไทยในปี 2567 จะเริ่มปรับตัวดีขึ้นจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและการส่งออก แต่ความท้าทายจากอัตราเงินเฟ้อและดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับสูงยังคงส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัวและนักศึกษา การจัดการค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจึงยากลำบากมากขึ้น และมีแนวโน้มที่นักศึกษาบางส่วนจะต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้หรือสินเชื่อ ซึ่งอาจสร้างแรงกดดันทางการเงินในระยะยาว ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เบญจพร คำหอม และอัครเจตน์ ชัยภูมิ (2563) ได้ศึกษา การศึกษา พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินรายด้านพบว่า มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานมากที่สุด โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา การใช้จ่ายด้านการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทาง

สังคม และการใช้จ่ายด้านการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ อยู่ในระดับน้อย สะท้อนถึงการพึงพิงเงินกู้ และข้อจำกัดทางการเงินของนักศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย อีกทั้งลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกันยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการปรับตัวของนักศึกษา

2. นักศึกษาที่มีลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกัน มีแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และในรายด้าน พบว่าการปฏิบัติการแก้ปัญหาและการประเมินผลการแก้ปัญหา เป็นวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการประยุกต์วิธีแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ จิตตินันท์ บุญสิทธิกุล (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหานักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ปี 2554 - 2563 ซึ่งได้ศึกษากระบวนการแก้ปัญหามีความสอดคล้องกันมา 3 แนวคิดประกอบด้วยแนวคิดของ Weir (1974) Johnson Davis and Lawbaugh (1980) และโดยเฉพาะ Hurst (1985) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) รวบรวมข้อมูลและระบุปัญหา 2) การประเมินปัญหา 3) การวางแผนปฏิบัติการ 4) การลงมือปฏิบัติประกอบด้วยการเลือกวิธีการแก้ปัญหาและการปฏิบัติตามวิธีการ และ 5) การประเมินผลประกอบด้วยการประเมินผลหรือตรวจสอบพิจารณาถึงประสิทธิภาพในวิธีการปฏิบัติการแก้ปัญหา พบว่าแนวคิดกระบวนการแก้ปัญหามาจาก Weir (1974) ได้รับการนำมาสร้างเป็นเครื่องมือวัดทักษะการแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 16.7) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Johnson, Davis and Lawbaugh, (1980) (ร้อยละ 5.6) ดังนั้นสามารถนำแนวคิดเหล่านี้มาสังเคราะห์ร่วมกันเพื่อสร้างกระบวนการเรียนการสอน หรือเครื่องมือวัดทักษะการแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับกระบวนการแก้ปัญหามาใช้ข้างต้น และสอดคล้องกับ ศิริพร ครุฑทศ และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการแก้ปัญหานักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า โมเดลการวัดทักษะการแก้ปัญหานักศึกษามีองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวกขนาด 0.33 ถึง 0.43 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรที่มี น้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับ คือ วางแผนแก้ปัญหา (Plan) ประเมินปัญหา (Diag) ประเมินผลการแก้ปัญหา (Eval) ปฏิบัติการแก้ปัญหา (Do) และรวบรวมข้อมูล (Coll) สะท้อนให้เห็นว่าการวางแผนแก้ปัญหามีช่วยพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหามาตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนที่ครอบคลุมทุกมิติของปัญหาจะทำให้สามารถจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินการได้อย่างมีเหตุผล และเลือกแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การขจัดอุปสรรคและบรรลุเป้าหมายในการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ

3. ลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมของนักศึกษา

ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการเลือกคณะหรือสาขาวิชา จากโอกาสในการทำงานในอนาคต โดยมีแรงจูงใจในการเรียน คือ เพื่อสร้างโอกาสในอนาคต ซึ่งคิดว่าปัจจัยหลักที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ ความขยันหมั่นเพียรของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ขจิตา มัชฌิมา และคณะ

(2564) ที่ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพแห่งตน การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนจากครอบครัว และบรรยากาศทางสังคม สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

ปัจจัยด้านพฤติกรรม พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการในการทำการบ้านหรืองานกลุ่ม คือ แบ่งเวลาทำงานเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม และมีแนวทางในการเตรียมตัวสำหรับการสอบโดยอ่านโน้ตที่สรุปและฟังพาการเรียนในห้อง ซึ่งกิจกรรมในช่วงพักระหว่างชั่วโมงเรียน หรือพักกลางวันนั้น นักศึกษาพูดคุยกับเพื่อนและผ่อนคลาย ซึ่งสอดคล้องกับ อติพล เปียทอง และคณะ (2558) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทบุรี พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะการรับผิดชอบ การเรียนรู้ของตนเอง และนักศึกษาสามารถบังคับตนเองให้กระทำในสิ่งที่คิดว่าควรจะทำ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน เนื่องจากเพื่อนมักทำกิจกรรมด้านการเรียนร่วมกับนักศึกษา และสอดคล้องกับ นราทร สายเส็ง (2560) ที่ศึกษา การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านมุมมองเชิงภูนิศาสตร์ กรณีศึกษานิสิตสาขาวิชา สังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า ปัจจัยภายนอกด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกันกับปัจจัยภายในด้านความคิดและความคาดหวังต่อการเรียน รวมถึงด้านอื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตที่แตกต่างกัน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยมีผลบวก ช่วยให้รู้สึกสนุกและกระตือรือร้นในการเรียน การมีเพื่อนในมหาวิทยาลัยช่วยได้มาก เพราะสามารถแบ่งปันความรู้และให้กำลังใจกัน การจัดการกับความเครียด สำคัญมาก ต้องมีการจัดการอย่างดี อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย มีผลมาก เพราะช่วยให้การเรียนรู้สะดวกและมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนจากอาจารย์และที่ปรึกษา มีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้คำแนะนำและกำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับ เอนก ณะชัยวงศ์ (2557) ที่ศึกษา ความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังและความต้องการต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับ อัมมา ชื่นบุญ และชุตินา แสงดารารัตน์ (2560) ที่ศึกษา ความผูกพันทางจิตใจ และบรรยากาศในการเรียนที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าบรรยากาศในการเรียนกับความผูกพันทางจิตใจส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

4. ปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษา

ปัญหาทางบุคลิกภาพ โดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย จากการศึกษาล้วนพบ นักศึกษามีความวิตกกังวลสูง ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ ชูทอง และคณะ (2562) ที่ศึกษา ภาวะสุขภาพจิต สภาพและการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวในนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า นักศึกษามีภาวะวิตกกังวลมากที่สุด โดยสัมพันธ์กับปัจจัยหลายด้าน

ปัญหาทางการศึกษา โดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อย จากการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษาจดจำบรรยายในชั้นเรียนหรือจากสื่อการสอนไม่ค่อยทัน ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรปภา ทองแท่งใหญ่ และอารดี แก้วเอียน (2566) ที่ศึกษา การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ ในการเสริมสร้างความสามารถทางการพูดภาษาจีนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า นักศึกษามักจะ เรียบเรียงประโยคภาษาจีนตามไวยากรณ์ภาษาไทย ซึ่งใช้เวลาในการเรียบเรียงประโยคภาษาจีน ค่อนข้างนาน

ปัญหาทางอาชีพ โดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นปานกลาง จาก การศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษามีความกังวลใจในการเลือกอาชีพในอนาคตว่าจะไม่เหมาะสมกับ ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ พงศ์เสวก อเนกจำนงค์พร และคณะ (2565) ที่ศึกษา ความวิตกกังวลในการ เลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ พบว่า ระดับความวิตกกังวลในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($Mean = 3.32, SD = 0.787$) และ 2) ปัจจัยทางชีวสังคมของนักศึกษาที่ต่างกันทำให้ความวิตกกังวลในการเลือก ประกอบอาชีพแตกต่างกัน ($p < 0.01, 0.05$)

ปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นปานกลาง จาก การศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษาต้องหาทุนเรียนหรือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา(กยศ.) ซึ่ง สอดคล้องกับ เบญจพร คำหอม และอัศรเจตน์ ชัยภูมิ (2563) ที่ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมการใช้ จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มี พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีพฤติกรรมการ ใช้จ่ายเงินด้านการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานมากที่สุด

ปัญหาทางสุขภาพ โดยรวมมีระดับความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นน้อยที่สุด จาก การศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษารู้สึกแปลกแยก เหงา และโดดเดี่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรฤกษ์ ศีลา คม และหัสติน แก้ววิชิต (2560) ที่ศึกษา ผลของการเจริญสติแบบเคลื่อนไหวต่อสุขภาพจิตและความ ฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตมี ดัชนีความสุข และความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หลังจากได้รับ การฝึกเจริญสติ ขณะที่พบแนวโน้มว่าจะแนบดัชนีความสุขและความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้น และปัญหา สุขภาพจิตมีแนวโน้มลดลง แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการฝึกเจริญสติแบบเคลื่อนไหว ในนักศึกษาที่มีปัญหาสุขภาพจิต เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า หลังจากการฝึกเจริญสติแบบ เคลื่อนไหว นักศึกษาที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาที่มีปัญหา สุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่พบความแตกต่างในด้านองค์ประกอบของ สุขภาพจิต

5.แนวทางการแก้ไขปัญหาของนักศึกษา

การรวบรวมข้อมูล โดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับปานกลาง จากการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษาตระหนักรู้ตนเอง ชี้อัตถ์กับความรู้สึกรู้สึกและความต้องการของตน ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถรรณ นาเพ็ชร และคณะ (2561) ที่ศึกษา การตระหนักรู้ในตนเองและ การรับรู้ประโยชน์ของการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ชั้นปีที่ 3 มีการตระหนักรู้ในตนเองมากที่สุด รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 และปีที่ 1 ตามลำดับ มีการนำเอาตระหนักรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยนำไปใช้เพื่อให้เข้าใจอารมณ์ตัวเอง ทำให้สามารถควบคุมตัวเองได้ ตลอดจนรู้ จุดด้อยของตัวเองเพื่อจะได้นำไปพัฒนาปรับปรุงตนเองในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล

การประเมินปัญหา โดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับปานกลาง จากการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษาพิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหาหลายวิธี แล้วเลือกวิธีที่ดีที่สุดก่อนลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทักษะการแก้ปัญหา 5 ด้าน ของ Johnson Davis and Lawbaugh (1980) และ Hurst (1985) เมื่อต้องแก้ปัญหาจะต้องมีการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงประสบการณ์กับสถานการณ์อย่างเป็นขั้นตอน มีความสามารถในการพิจารณาตีความปัญหาที่แท้จริงจากข้อมูลที่รวบรวมมา รวมถึงสาเหตุสำคัญของปัญหา

การวางแผนแก้ปัญหา โดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก จากการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ พนม จงเฉลิมชัย และคณะ (2564) ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80, S.D. = 0.40) ผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.75, S.D. = 0.46)

การปฏิบัติการแก้ปัญหา โดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก จากการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษาปรับแผนการแก้ไขปัญหาของตนเองตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวดี สุวรรณาคะ และพัชรา ไชยสำแดง (2567) ที่ศึกษา ปัจจัย ทำนายทักษะการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยครั้งแรกรวมมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความแข็งแกร่งในชีวิตโดยรวมและทักษะการแก้ปัญหาทางการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความแข็งแกร่งในชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการแก้ปัญหาทางการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ความแข็งแกร่งในชีวิตเป็นปัจจัยที่ทำนายทักษะการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.644, p < 0.01$)

การประเมินผลการแก้ปัญหา โดยรวมมีระดับแนวทางที่ใช้แก้ไขปัญหาระดับมาก จากการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษาประเมินผลการแก้ไขปัญหาเพื่อเรียนรู้จากความสำเร็จหรือความผิดพลาด ซึ่งสอดคล้องกับ มิ่งขวัญ ภาคสัณไชย (2560) ที่ศึกษา การประเมินผลการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ระหว่างชั้นปีของนักศึกษาที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยคะแนนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

สถาบันควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและการส่งเสริมงานพิเศษที่เหมาะสมกับทักษะและความสนใจของนักศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านการจัดการการเงินส่วนบุคคล เช่น การบริหารรายรับรายจ่าย หรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออมเงิน จะช่วยลดความกังวลทางการเงินและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา การดำเนินการในลักษณะนี้ยังสามารถลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างนักศึกษาในกลุ่มต่างๆ ทำให้ทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน อีกด้านที่สำคัญคือการให้บริการ สนับสนุนสุขภาพจิตและสุขภาพกาย เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพแม้จะพบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่ก็ยังเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบระยะยาวต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตของนักศึกษา สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาทางสุขภาพจิตที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น การให้คำแนะนำเชิงจิตวิทยา การจัดกิจกรรมลดความเครียด เช่น การฝึกโยคะหรือสมาธิ รวมถึงการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการที่เสริมสร้างสุขภาพกายและใจ เพื่อให้พวกเขาสามารถปรับตัวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในแง่ของการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปรับตัวในระดับอุดมศึกษา การจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม เช่น การทำโครงการกลุ่ม การเรียนรู้ผ่านการทำงานเป็นทีม หรือการพัฒนาผู้นำ จะช่วยเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ผ่านการสังเกต การปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น นอกจากนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ การสร้างเครือข่ายนักศึกษาเพื่อช่วยเหลือกันในการเรียนและการใช้ชีวิต จะช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวและเพิ่มความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ TCIJ. (2566). *ภาวะเครียดและซึมเศร้า ปัญหาเรื้อรังอันดับหนึ่งของนักศึกษาไทย*. สืบค้นจาก <https://www.tcijthai.com/news/2023/06/scoop/12765>
- กุลนิดา มีมงคล. (2565). การเห็นคุณค่าในตนเองและสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวในการทำงานของบัณฑิตใหม่ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. *โครงการพิเศษทางจิตวิทยา*. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, คณะจิตวิทยา.
- ไกรฤกษ์ ศีลาคม, และ หัสติน แก้ววิจิต. (2560). ผลของการเจริญสติแบบเคลื่อนไหวต่อสุขภาพจิตและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(1), 16-24.

- ขจิตา มัชฌิมา, เผ่าไทย วงศ์เหลา, ธนกร สุทธิสนธิ์ และ สมพร เทพนิม. (2564). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 16(1), 15-30.
- จิตตินันท์ บุญสถิรกุล. (2565). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ปี 2554-2563. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 39(105), 227-238.
- นราธร สายเส็ง. (2560). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านมุมมองเชิงภูมิศาสตร์กรณีศึกษา นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University*, 10(1), 620-634.
สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/87152/68930>
- เบญจพร คำหอม, และ อัครเจตน์ ชัยภูมิ. (2563). การศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 3(1), 112-124.
- พงศ์เสวก อเนกจันทพร, ธัญญลักษณ์ อเนกจันทพร, และ ชรินทร์ทิพย์ จันทพันธ์. (2565). ความวิตกกังวลในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตสาขาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการบริการ. *วารสารศิลปศาสตร์*, 22(3), 440-455.
- พนม จองเฉลิมชัย, รุ่งทิวา ไย่มรุ่ง, และ ชมนาด เชื้อสุวรรณทวี. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 11(1), 132-142.
- ภัทรปภา ทองแท่งใหญ่, และ อารดี แก้วเอียน. (2566). การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการเสริมสร้างความสามารถทางการพูดภาษาจีนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 21(1), 265-277.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. (2567). *อำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*.
สืบค้นจาก https://new.ubru.ac.th/web/?page_id=713
- มิ่งขวัญ ภาคัญไชย. (2560). การประเมินผลการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. *วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University*, 10(2), 2654-2661. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/105822/83923>
- เยาวดี สุวรรณาคะ, และ พัดชา ไชยสำแดง. (2567). ปัจจัยทำนายทักษะการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยครั้งแรกมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี*, 18(2), 95-106.
- รัตนารณ ฐทอง, ภควัต วิวัฒน์วรเศรษฐ์, ณัฏวรรต บัวทอง และคณะ. (2562). ภาวะสุขภาพจิต สภาพและการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวในนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 64(4), 337-350.

- วัฒนรัตน์ คุณาพันธ์. (2561). การศึกษากระบวนการปรับตัวที่มีประสิทธิผลสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะศึกษาศาสตร์.
- วิชุดา วงค์เจริญ. (2561). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริงเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, วิทยาลัยครุศาสตร์.
- ศิริพร ครุทกาศ, อัจฉรา ไชยูปถัมภ์, และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2558). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการแก้ปัญหาในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 9(2), 45-51.
- สุจิรา วิเชียรรัตน์, และคณะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนและสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยที่มีต่อการรับรู้ด้านทักษะทางปัญญาของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 14(2), 25-38.
- อดิพล เปี้ยทอง, เยาวภา โชติวิชัย, และ ศุภพิชญ์ ประเสริฐ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *วารสารจันทรเกษมสาร*, 21(40), 137-145.
- อรรณณ นาเพ็ชร, กชกร พลบุตร, กชวรรณ เหลาทอง และคณะ. (2561). การตระหนักรู้ในตนเองและการรับรู้ประโยชน์ของการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารราชธานีนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 2(2), 60-73.
- อัมมา ชื่นบุญ, และ ชุตินา แสงดารารัตน์. (2560). ความผาสุกทางจิตใจ และบรรยากาศในการเรียนที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 9, 193-203.
- เอนก ณะชัยวงศ์. (2557). ความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา. *พินเนศวรสาร*, 10(2), 189-200.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action : A social cognitive theory*.
- Bandura, A. (1997). *Social Learning Theory*. New Jersey: Englewood Cliffs, 1997.
Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hurst, K. (1985). Problem-solving tests in nurse education. *Nurse Education Today*, 5(1), 56-62.
- Johnson MM, Davis ML, Lawbaugh AM. (1980). *Problem solving in nursing practice*. 3th ed.
USA: WM. C. Brown; 1980.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.
- Weir, J.I. (1974). Problem solving is everybody's problem. *The Science Teacher*. 41(4), 16-18.